

prima instanță, Judecătoria Orhei
Judecător: E. Buzu
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2rac-308/2016

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarate de Instituția Medico-Sanitară Publică
„Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Regia Apă-Canal Orhei” împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice
„Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” cu privire la încasarea datoriei
și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care
s-a respins apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul de
Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriai
Orhei din 17 iulie 2015,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2015 SA „Regia Apă-Canal Orhei” a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul de
Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” (în continuare IMSP „Spitalul de Psihiatrie
și Ftiziopneumologie Orhei”) cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 13 februarie 2013, în calitate de
„furnizor”, și IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, în
calitatea de „consumator” au încheiat contractul nr. 92, și, ulterior, contractul nr.
35 din 17 februarie 2014 de prestare a serviciului de canalizare și epurare a apelor
uzate, de la imobilul amplasat în or. Orhei, str. Dubăsari 2.

Potrivit punctului 13 a cap. IV din contractele supra indicate, IMSP
„Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” s-a obligat să achite plata
serviciilor prestate după indicațiile de pe contor până la data de 20 a lunii imediat
următoare lunii de calcul.

Menționează reclamantul că, pîrîtul ignoră această obligație și nu achită
integral și în termen plata serviciilor de canalizare și epurarea apelor.

Invocă că, pârătul nu a achitat serviciile acordate conform facturilor
fiscale: seria BV nr. 3760340 din 31 ianuarie 2013, în sumă de 21 516 lei; seria
DV nr. 1404297 din 28 februarie 2014, în sumă de 14 004, 96 lei; seria DV nr.

7162303 din 28 noiembrie 2014, în sumă de 1 956 lei; seria DV nr. 8829213 din 31 decembrie 2014, în sumă de 6 924, 24 lei.

Sustine că, conform datelor evidenței contabile, la 01 ianuarie 2015, pârâtul datorează SA „Regia Apă-Canal Orhei” suma de 42 446,71 lei, conform actului de verificare a decontărilor reciproce anexat la acțiune, iar volumele și sumele facturate au fost confirmate de pârât prin primirea facturilor fiscale.

Relevă că, conducătorul pârâtului și contabilul-șef refuză să semneze actul de verificare a decontărilor reciproce motivând faptul că n-au primit facturile fiscale: seria BV nr. 3760340 din 31 ianuarie 2013 și factura fiscală seria DV nr. 1404297 din 28 februarie 2014.

Explică că, în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, reclamantul a înaintat în adresa pârâtului mai multe reclamații, ultima notificare cu nr. 2032 din 01 decembrie 2014 a fost expediată la 02 decembrie 2014, la care IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” nu a reacționat, pînă la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, pârâtul nu a achitat datoria formată, ceea ce a determinat adresarea reclamantului cu acțiune în instanță.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 17 iulie 2015 s-a admis acțiunea; s-a încasat din contul lui IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” în beneficiul SA „Regia Apă-Canal Orhei”, datoria contractuală în sumă de 42 446,72 lei și taxa de stat în mărime de 1 297,60 lei, iar în total suma de 43 744,21 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 19 august 2015, IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” a depus cerere de apel, iar la 28 octombrie 2015 a depus apel motivat, solicitînd admiterea cererii de apel, modificarea hotărîrii primei instanțe, cu micșorarea cuantumului sumelor încasate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 s-a respins apelul declarat de IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Orhei din 17 iulie 2015.

La 17 mai 2016 IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, solicitînd casarea deciziei acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri de micșorare a sumei.

În motivarea recursului a invocat că, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, în partea încasării pretinsei datorii pentru evacuarea apelor uzate, pe luna februarie 2014.

A mai indicat recurentul că, recepționând factura pentru luna februarie 2014, a obiectat în privința volumului serviciilor facturate, solicitînd SA „Regia Apă-Canal Orhei” recalcularea sumei cu anularea unei părți a acesteia, însă dat fiind faptul că întreprinderea a refuzat recalcularea, a înaintat cerere în instanța de judecată.

Sustine că, litigiul privind anularea volumului apelor reziduale evacuate pentru luna februarie 2014, a fost obiect de litigiu într-o altă cauză civilă, care sa finalizat prin încheierea unei tranzacții de împăcare, confirmată prin încheierea Judecătoriei Orhei din 15 mai 2015.

Afirmă că, conform tranzacției de împăcare SA „Regia Apă-Canal Orhei” a recunoscut faptul includerii din greșeală a unui volum de apă majorat, pe care s-a obligat să-l reducă, însă instanțele de judecată nu au reținut acest fapt spre examinare, dispunând încasarea sumei integrale, necățînd că încheierea instanței de judecată de confirmare a tranzacției de împăcare nu a fost contestată de părți, fiind în vigoare.

La 15 martie 2016 instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei emise (f.d. 107).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 17 mai 2016 este depus în termen, în cazul în care copia deciziei a fost recepționată de recurent la 22 martie 2016 (f.d. 116).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 27 iunie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SA „Regia Apă-Canal Orhei” cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016, recursul declarat de IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, s-a considerat admisibil și s-a fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători pentru examinarea fondului recursului pentru 28 septembrie 2016.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificînd în limitele invocate în recurs legalitatea hotărîrilor atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, înaintînd acțiunea în judecată împotriva IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, SA „Regia Apă-Canal Orhei” a solicitat încasarea datoriei în sumă de 42 446,72 lei și cheltuielilor de judecată formate din achitarea taxei de stat în sumă de 1 297,60 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și prin hotărîrea Judecătorei Orhei din 17 iulie 2015 a admis acțiunea; a încasat din contul lui IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” în beneficiul SA „Regia Apă-Canal Orhei”, datoria contractuală în sumă de 42 446,72 lei și taxa de stat în mărime de 1 297,60 lei, iar în total suma de 43 744,21 lei.

Judecînd apelul declarat de către IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, Curtea de Apel Chișinău la 25 februarie 2016 a găsit necesar de a respinge apelul și a menține hotărîrea primei instanțe, considerînd că aceasta este întemeiată și legală.

În susținerea soluției date instanța de apel a reținut că, SA „Regia Apă-Canal Orhei”, în calitatea de „furnizor”, și IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, în calitatea de „consumator” au încheiat contractul nr. 92 din 13 februarie 2013, și contractul nr. 35 din 17 februarie 2014 de prestare a serviciului de canalizare și epurare a apelor uzate, de la imobilul amplasat în or. Orhei, str. Dubăsari 2.

Potrivit punctului 13 a cap. IV din contractele supra indicate, IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” s-a obligat să achite plata serviciilor prestate după indicațiile de pe contor pînă la data de 20 a lunii imediat următoare lunii de calcul.

Au mai reținut instanțele de judecată că, pârâtul nu a achitat serviciile acordate conform facturilor fiscale: seria BV nr. 3760340 din 31 ianuarie 2013, în sumă de 21 516 lei; seria DV nr. 1404297 din 28 februarie 2014, în sumă de 14 004, 96 lei; seria DV nr. 7162303 din 28 noiembrie 2014, în sumă de 1 956 lei; seria DV nr. 8829213 din 31 decembrie 2014, în sumă de 6 924, 24 lei, iar conform datelor evidenței contabile, la 01 ianuarie 2015, pârâtul datorează SA „Regia Apă-Canal Orhei” suma de 42 446,71 lei, conform actului de verificare a decontărilor reciproce anexat la acțiune, iar volumele și sumele facturate au fost confirmate de pârât prin primirea facturilor fiscale.

Instanța de apel, în argumentarea soluției, a mai indicat că, apreciază ca nefondate alegațiile IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, referitor la faptul că părțile au încheiat tranzacție de împăcare, prin care SA „Regia Apă-Canal Orhei” a recunoscut că a greșit calculul volumului apelor reziduale evacuate în luna februarie 2014, din motiv că, așa cum a afirmat în ședința de judecată reprezentantul SA „Regia Apă-Canal Orhei”, că prin tranzacție au recunoscut mărimea calculului, însă IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” nu a achitat sumele stabilite în tranzacție, constatînd că nu sunt stabilite condițiile art. 265 lit. b) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție mai reține că, interpretarea dată de instanța de apel este una greșită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, inclusiv în limitele temeiurilor și pretențiilor care au generat apariția unui astfel de litigiu.

Or, dispozițiile art. 373 alin. (2) CPC, direct statuează că, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, Colegiul reține că, deși IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”, întru justificarea dezacordului cu hotărârea primei instanțe, în cererea de apel și-a formulat și motivat pretențiile, de micșorare a sumei, invocând încheierea tranzacției din 15 mai 2015, confirmată de Judecătoria Orhei prin încheierea din 15 mai 2015, instanța de apel eronat și prematur a concluzionat asupra faptului că obiectul litigiului încheiat prin încheierea Judecătoriei Orhei din 15 mai 2015, este diferit de cel al prezentului litigiu.

Or, încheierea Judecătoriei Orhei din 15 mai 2015, cert denotă că, obiectul litigiului, care s-a finisat prin încheierea tranzacției, confirmată de instanța de judecată, a fost anularea deciziei Comisiei Speciale a SA „Regia Apă-Canal Orhei” din 30 iulie 2014, anularea facturii fiscale seria DV 1404297 din 28 februarie 2014 și obligarea SA „Regia Apă-Canal Orhei” să recalculeze volumul serviciilor de evacuare a apelor reziduale prestate către IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” pentru luna februarie 2014.

Iar, obiectul prezentului litigiu este încasare de la IMSP „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” în beneficiul SA „Regia Apă-Canal Orhei” a datoriei în mărime 42 446,71 lei, pentru serviciile de canalizare și epurare a apelor uzate, conform facturilor fiscale: seria BV nr. 3760340 din 31 ianuarie 2013, în sumă de 21 516 lei; seria DV nr. 1404297 din 28 februarie 2014, în sumă de 14 004, 96 lei; seria DV nr. 7162303 din 28 noiembrie 2014, în sumă de 1 956 lei; seria DV nr. 8829213 din 31 decembrie 2014, în sumă de 6 924, 24 lei.

Conform art. 1331 Cod civil, tranzacția este contractul prin care părțile previn un proces ce poate să înceapă, termină un proces început sau rezolvă dificultățile ce apar în procesul executării unei hotărâri judecătorești. Pentru încheierea tranzacției se cere capacitatea necesară de a dispune de obiectul tranzacției. Tranzacția poate stipula o penalitate pentru cel care omite să o execute.

În conformitate cu art. 265 lit. d) CPC, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care părțile au încheiat o tranzacție, confirmată de instanță.

Iar, în conformitate cu art. 266 alin. (2) CPC, pronunțând încheierea de încetare a procesului, instanța judecătorească menționează că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Prin prisma celor supra relatate și a normelor pre citate, Colegiul consideră necesar a menționa că, prin încheierea tranzacției din 15 mai 2015, SA „Regia Apă-Canal Orhei” a declarat că volumul apelor reziduale evacuate în luna februarie 2014, reflectat în factura seria DV 1404297 din 28 februarie 2014, a fost greșit indicate, fiind micșorat pînă la 109 m³, iar IMSP „Spitalul de Psihiatrie și

Ftiziopneumologie Orhei” s-a obligat să achite volumul de ape reziduale, conform tranzacției, însă instanța de apel nu a reținut acest fapt la pronunțarea deciziei.

Mai mult ca atât, instanța de apel eronat a concluzionat că obiectul și temeiul litigiului finisat prin încheierea tranzacției este diferit de cel al prezentului litigiu, în cazul în care în ambele litigii s-a solicitat încasarea datoriei ce rezultă din factura seria DV 1404297 din 28 februarie 2014, și nu a verificat faptul dacă suma solicitată spre încasare în prezentul litigiu, a fost sau nu adusă în concordanță cu prevederile încheierii Judecătoriei Orhei din 15 mai 2015, omițând și prevederile art. 266 alin. (2) CPC.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise, incontestabil indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Regia Apă-Canal Orhei” împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat